

BÖLÜM 2

SERBEST KUR REJİMİNDE TÜRKİYE'DE PARA VE MALİYE POLİTİKALARININ ETKİNLİĞİ

Atilla Ahmet UĞUR¹
Erhan AKARDENİZ²

GİRİŞ

Ülkeler, geçmişten günümüze farklı yöntemlerle de olsa asıl gaye ve çabaları refah seviyelerini arttırmak olmuştur. Bunun için coğrafi keşiflere çıkılmış, savaşlar yapılmış, barışlar gerçekleştirilmiştir. Farklı yollar ile ulaşılmak istenen ülke vatandaşlarının ekonomik olarak refah seviyesini daha yukarıya çıkarmaktır. Bu nedenle, ülke refahını temsil eden GSYİH(Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla) düzeyini etkileyen değişkenler üzerine birçok ekonomik çalışma yapılmaktadır. Ülkelerin ekonomik yapıları farklıdır. Piyasa mekanizmalarının işleyişi, ekonomik aktörlerin tüketim, tasarruf, risk v.b. konulardaki kararları ve alışkanlıklarında yapısal farklılıklar bulunmaktadır. Bu nedenle ülkeler arası çalışmaların aynı konularda dahi farklı sonuçlar ortaya koyması kaçınılmazdır. Ülkeler, uygulanan politikalar içerisinde ekonomik olarak başarılı olan uygulamaların neler olduğunu ve sonuçlarının neler olduğunu bilmeleri, müdahalelerde daha etkin sonuçlar elde edilmesini sağlayacaktır. Etkinlik, verimlilik kavramları özellikle ülkelerin ekonomi yönetimleri açısından oldukça önemlidir. Ülkenin mevcut durumu ne olursa olsun ekonomik etkinliği sağlamak için hangi politikaların başarılı olduğunun tespiti gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı; Türkiye'de ekonomi politikalarının, GSYİH üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Böyle bir değerlendirme ile ekonomik müdahalelerin hangisi veya hangilerinin daha etkin olduğunu belirleme imkânı olacaktır. Çalışmada 2002 yılı sonrası veriler dikkate alınmıştır. Bunun nedeni şu an uygulanmakta olan serbest döviz kuru rejimine 2001 yılı Şubat ayından itibaren geçilmiş olmasıdır. 2001 yılı politika değişikliğini içerdiği için incelemeye dâhil edilmeyecek, takip eden yılların verileri üçer aylık olarak ele alınmıştır. İncelenen dönemde maliye politikası olarak; merkezi yönetim bütçe dengesi ile faiz dışı bütçe dengesi

¹ Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, augur@gantep.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, Finans-Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, erhanakardeniz@gantep.edu.tr

KAYNAKLAR

- ARORA S.(2018). Regime-Switching Monetary And Fiscal Policy Rules And Their İnteraction: An Indian Case Study. *Empirical Economics; Heidelberg Vol.* 54, Iss. 4, (Jun 2018): 1573-1607. DOI:10.1007/s00181-017-1265-y.
- CENGİZ, V., ÖRUÇ, E. (2018). Para Politikasının Etkilerinde Sektörel Asimetri: Türkiye İçin VAR Analizi. *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, 55(635), 51-64.
- CETİN, A., ÇETİN, B. (2007). Alternatif Para Politikası Değişkenlerinde Maliye Politikası, Döviz Kuru Ve Enflasyonun Büyüme Üzerindeki Etkisi. *İktisat İşletme Ve Finans*, 22(252), 123-134.
- DAVIDSON, R., MACKİNNON, J. G. (2004). *Econometric theory and methods* (Vol. 5). New York: Oxford University Press.
- DEMİR, A., BAKIRCI, F. (2014), OECD Üyesi Ülkelerin Ekonomik Etkinliklerinin Veri Zarflama Analiziyle Ölçümü, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt: 28, Sayı: 2, 101-131
- DÜZGÜN, R. (2010). Türkiye Ekonomisi'nde Para ve Maliye Politikalarının Etkinliği. *Journal of International Social Research*, 3(11).
- EBGHAEİ, F. (2014). "Para ve Maliye Politikasının Karşılaştırmalı Analizi: Türkiye için Ekonometrik Bir Analiz". Munich Persona IRePEc Archive. Paper No:77892 <https://mp.ra.ub.uni-muenchen.de/id/eprint/77892>
- GÜRAN, M, CİNGİ, S.(2002). Efficiency Of Economic Interventions Of Government. *Akdeniz İİBF Dergisi*, 2(3),56-90. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auibfd/issue/54585/744064>
- İŞİĞİÇOK, E. (1994). Zaman Serilerinde Nedensellik Çözümlemesi. Bursa: Uludağ Üniversitesi Basımevi.
- KARACA, O. (2017). Türkiye'de Para Ve Maliye Politikalarının Görelî Etkinliği: Var Analizi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 13(5), 227-240.
- KARAGÖL, V., BENLİ, A.(2019). Brics-T Ülkelerinde Para Ve Maliye Politikalarının Etkinliği. *Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(3), 60-71.
- OKTAR, S , DALYANCI, L (2011). Türkiye Ekonomisinde Para Politikasının Cari İşlemler Dengesi Üzerindeki Etkisinin Ekonometrik Analizi. *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 30(1), 1-22.
- ÖZER, M., KARAGÖL, V. (2018). Relative Effectiveness Of Monetary And Fiscal Policies On Output Growth In Turkey: An ARDL Bounds Test Approach. *Equilibrium. Quarterly Journal Of Economics And Economic Policy*, 13(3), 391-409. Doi: 10.24136/eq.2018.019
- RAJ, J., KHUNDRAKAM, J. K., DAS, D. (2011). An Empirical Analysis Of Monetary And Fiscal Policy Interaction In India (No. id: 4504). https://C:/Users/efe/Downloads/A20111011152858_20.pdf
- SANCAR, C. (2015). Para Ve Maliye Politikalarının Nispi Etkinliği: Türkiye İçin Bir Uygulama. *Journal of International Social Research*, 8(39).
- SIMS, C. A. (1980). Macroeconomics and reality. *Econometrica: Journal of the Econometric Society*, 1-48. <https://www.jstor.org/stable/1912017>
- TADESSE, T., MELAKU, T. (2019). Analysis Of The Relative Impact Of Monetary And Fiscal Policies On Economic Growth In Ethiopia, Using ARDL Approach To Co-İntegration: Which Policy İs More Potent? *Copernican Journal of Finance & Accounting*, 8(2), 87-115. <http://dx.doi.org/10.12775/CJFA.2019.010>